

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Haku

Erityisavustus korkeakouluille korkeakoulujen kehittämishankkeisiin 17.05.2017 - 31.10.2017 16:15

Hakijan nimi

Helsingin yliopisto

Osoite

PL 3 (Fabianinkatu 33)
00014 HELSINGIN YLIOPISTO

Sähköposti

hy-arkki@helsinki.fi

Puhelinnumero

02941911

 Annan suostumukseni hakemusta koskevien päätösten sähköiseen tiedoksiintoon.

Haettava summa

949 000,00 €

Lisätiedot asiakkaasta

Toimintayksikkö / Aliorganisaatio

Yliopistopalvelut

Hakemuksen yhteyshenkilö ja yhteystiedot

Maikki Naarala
asiantuntija, Helsingin yliopisto

Sähköposti

maikki.naarala@helsinki.fi

Puhelin

050 3102716

Internetsivut

www.helsinki.fi

Avustusta koskevat tiedot

Hankkeen nimi/Käyttötarkoitus

Monialainen digitaalinen oppiminen kestävyysasteissa - joustavat opintopolut työelämään, joht. prof. Markku Kulmala ja FT Laura Riuttanen

Lyhyt kuvaus käyttötarkoituksesta

Hankkeessa toteutetaan 11 ilmasto- ja kestävyysasteisiin keskittyvää monialaista korkeakouluopettajien vertaiskoulutusta eri puolilla Suomea sekä tuotetaan kaksi uutta digitaalista, monialaista kestävyyskysymysten oppimateriaalia korkeakoulujen yhteiseen käyttöön. Hanke pohjautuu aiempaan Ilmasto.Nyt -hankkeeseen, jota nyt laajennetaan. Opiskelijoiden ja työelämän sekä eri korkeakouluasteiden ja -alojen yhteistyöllä haetaan uusia avauksia moniulotteisten kestävyysasteiden ratkaisemiseksi.

Haettava summa

949 000,00 €

Avustuksen suunniteltu käyttöaika

01.01.2018 - 31.12.2020

Hankesuunnitelma

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Tarvekuvaus

Ilmastonmuutos ja muut suuret kestävyysaasteet haastavat laaja-alaisuudessaan korkeakouluopettajat eri aloilla. Uusin tieto on saatava nopeasti yritysmaailman, eri asteisten oppilaitosten ja muiden kiinnostuneiden käyttöön. Erityisesti ilmastonmuutos vaatii erityisen nopeita toimia sekä yksityiseltä että julkiselta sektorilta. Tätä varten on haettava uusia, nopeutettuja väyliä korkeakouluopetuksen uudistamiseen siten, että kestävyysaasteet huomioidaan läpi koko koulutuspolun. Kestävyyskysymysten integroiminen osaksi opetusta on kirjattu lähes jokaisen suomalaisten korkeakoulun strategiaan. Tämä hanke pohjautuu vuosina 2015-2016 toteutettuun Ilmasto.Nyt-hankkeeseen. Ilmastoalan yliopisto-opetuksen nykytila Suomessa (Sitra 2015) –selvityksessä sekä Ilmasto.nyt-materiaalin (www.ilmastonyt.fi, Sitra 2016) tuottamisen aikana syntyneessä verkostossa on todettu tarve parantaa eri alojen opettajien valmiuksia ymmärtää ja opettaa kestävyysaasteita osana omaa opetustaan.

Tavoitteet

Tavoitteena on luoda toimintamalli, jossa opettajien vertaisverkosto kehittää moniulotteisten kestävyysaasteiden korkeakouluopetusta ja oppimateriaaleja yhteistyössä. Hankkeessa vahvistetaan korkeakoulujen yhteistyötä, nostetaan esiin niiden erityisosaamista sekä parannetaan valmiuksia hyödyntää digitaalisia työkaluja ja oppimateriaaleja, jotka mahdollistavat joustavan opiskelun ja nopeuttavat siirtymistä työelämään. Verkostossa jaetaan hyväksi havaittuja käytänteitä kestävyysaasteiden opetukseen liittyen. Hankkeessa jatketaan Ilmasto.Nyt-projektissa aloitettua työtä: edistetään Ilmasto.Nyt-materiaalin käyttöä sekä tuotetaan uusia digitaalisia oppimateriaaleja kestävyyskysymyksiin monialaisessa yhteistyössä. Erityisesti etsitään yhteyksiä ja konkreettista yhteistyötä elinkeinoelämän ja korkeakouluopintojen välillä. Samalla helpotetaan tiedon välittymistä työelämään ja opiskelijoiden siirtymistä korkeakoulusta työelämään. Yhteistyötä kehitetään myös muiden koulutusasteiden kanssa.

Toteutustapa

(1) Koordinaatio ja vertaiskoulutus Hankkeen aikana järjestetään 11 monialaista vertaiskoulutustyöpajaa eri puolilla Suomea, yksi kussakin kumppanikorkeakoulussa. Vertaiskoulutuksen avulla parannetaan opettajien valmiuksia sisällyttää kestävyysaasteiden opetusta jokaiselle alalle. Koulutustyöpajojen järjestämisessä hyödynnetään kunkin kumppanin erityisosaamista. Koordinaattoriyliopistoon (HY) palkataan yksi kokoaikainen koordinaattori, jonka tehtäviin kuuluu uuden yhteistyöverkoston ja muiden tässä mainittujen tavoitteiden fasilitointi. Kuhunkin kumppanikorkeakouluun haetaan rahoitusta 6 htkk:ksi osa-aikaiselle kumppanikoordinaattorille, jonka työtehtäviin kuuluu yhden vertaiskoulutustyöpajan järjestäminen, opetuksen tarvekartoituksen tekeminen sekä uusien materiaalien ja toimintatapojen käyttöönotto omassa korkeakoulussaan. Koordinaattorin työstä 2 htkk kohdennetaan työelämäyhteistyöhön (ks. kohta 2). (2) Työelämä- ja koulu yhteistyö Työelämäyhteistyöhön etsitään kumppaneiksi yrityksiä ja julkisen sektorin toimijoita. Tällä hetkellä mukaan on saatu 18 yrityskumppania; nämä on listattu hakemuksen kohdassa "Muut keskeiset yhteistyökumppanit". Heiltä toivotaan tapausesimerkkejä yritysten arjesta, joita opiskelijat pääsevät ratkomaan osana kurssien työskentelyä. Kehitetään myös yrityksille väylä tarjota verkoston kautta kestävyyskysymyksiin liittyviä opinnäytetöiden aiheita. Kumppanikoordinaattorit vastaavat yritys yhteistyöstä (2 htkk). Yhteistyötä tehdään myös muiden asteiden oppilaitosten kanssa. (3) Uudet digitaaliset oppimateriaalit Hankkeen aluksi tuotetaan tarvekartoitus uusista kestävä kehityksen haasteisiin liittyvistä oppimateriaaleista korkeakouluopetukseen. Tarvekartoituksen pohjalta valitaan kaksi teemaa, joista tuotetaan uusi digitaalinen oppimateriaali. Uudet oppimateriaalit tuotetaan lisäosiksi jo olemassa olevalle Ilmasto.Nyt-oppimateriaalille. Oppimateriaalit tehdään avoimiksi kaikille korkeakouluille, kansalaisille ja yrityksille.

Haetaanko avustusta usean yhteisön hankkeeseen?

Kyllä

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Yhteistyötahot

Nimi	Y-tunnus
Aalto-yliopisto	2228357-4
Itä-Suomen yliopisto	2285733-9
Jyväskylän yliopisto	0245894-7
Lahden amk	2630644-6
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	0245904-2
Metropolia amk	2094551-1
Oulun yliopisto	0245895-5
Tampereen teknillinen yliopisto	2286106-3
Turun amk	2528160-3
Turun yliopisto	0245896-3

Muut keskeiset yhteistyökumppanit

Koulutuksissa ja materiaaleissa luodaan linkkejä työelämään erilaisten projektitehtävien ja asiantuntijoiden hyödyntämisen avulla. Hankkeen valmistelun aikana on kontaktoitu suomalaisia yrityksiä heidän kiinnostuksestaan olla mukana kehittämässä ja toteuttamassa tätä kokonaisuutta. Yritysyhteistyössä pyritään kattamaan koko ketju start-upeista suuriin kansainvälisiin yrityksiin. Yrityskumppaneiksi ovat alustavasti lupautuneet: 3DTech Oy, Apetit, Clewer, Demos Helsinki, EntoCube, Envera oy, Meriaura group, NollaE, Nurmi Design oy, Oili Jalonen Oy, Partioaitta, Päijät-Hämeen jätehuolto oy, Pöyry Finland oy, Ramboll, Raisioagro oy, Savo Solar oy, Tespack oy ja WebAitio Oy.

Lisäksi Elinkeinoelämän keskusliitto sekä Suomen tuulivoimayhdistys ry ovat lupautuneet kartoittamaan yhteistyökumppaneita ja tekemään yhteistyötä hankkeen aikana. Hankkeessa tehdään yhteistyötä Climate-KIC:n kanssa, johon Helsingin yliopisto ja Aalto ovat vastikään liittyneet. Yhteistyötä tehdään myös Aalto-yliopiston kestävä kehityksen start-up-kiihdyttäjän Impact Iglun kanssa. Tavoitteena on integroida Ilmasto.Nyt-materiaaleja ja -opettajia systemaattisesti Impact Iglun järjestämään yrittäjyysvalmennukseen ja -mentorointiin sekä yleisötapahtumiin. Hankkeen aikana tehdään yhteistyötä myös toisen asteen oppilaitosten kanssa. Pohjois-Tapiolan lukio on jo lupautunut yhteistyöhön. Erityisesti yhteistyössä opettajankoulutuksen kanssa tavoitellaan myös peruskoulua.

Muita keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat mm. Ilmatieteenlaitos, Taideyliopisto, Novia amk, Lahden kaupunki, opiskelijajärjestöt, Ilmastokumppanit ja Climate Leadership Council. Hankkeessa tehdään tiivistä yhteistyötä niiden Sitran erillisrahoittamien kiertotalousopetushankkeiden kanssa, joita eri oppilaitokset hakivat 07/17 ja joiden toteuttaminen alkaa talvella 2017-18. Lisäksi hankkeessa tehdään yhteistyötä "Kiertotalousosaamisen kehittäminen ammattikorkeakouluissa" OKM-kärkihankkeen kanssa, mikäli se myös saa rahoituksen.

Kohderyhmä

Hankkeen suora kohderyhmä ovat korkeakouluopettajat. Käytännössä varsinaisena ja tärkeimpänä kohderyhmänä ovat korkeakouluopiskelijat, jotka saavat mahdollisuuden sisällyttää ilmastonmuutoksen ja kestävä kehityksen teemoja laajemmin tutkintoonsa, kehittää työelämävalmiuksiaan ja joiden opintopolkujen joustavuus lisääntyy. Kohderyhmänä on myös elinkeinoelämä, jonka kanssa haetaan tiivistä yhteistyötä, sekä opettajat ja opiskelijat eri koulutusasteilla.

Aikataulu

2018: Vertaiskoulutustapahtumien toteutus neljässä korkeakoulussa. Uuden opetustarjonnan tarkoituksellisuus ja päätös uusista tuotettavista materiaaleista. Yritys- ja koulu yhteistyön lanseeraus.

2019: Neljä vertaiskoulutustapahtumaa. Uusien digitaalisten oppimateriaalien tuottaminen ja pilotointi. Yritys- ja koulu yhteistyön vahvistaminen.

2020: Kolme vertaiskoulutustapahtumaa. Uusien oppimateriaalien käyttöönotto. Jatkorahoituksen varmistaminen.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Tulokset ja vaikutukset

Vuonna 2020 ilmasto- ja kestävyyskysymyksiä opetetaan kaikissa korkeakouluissa ja kurssit tavoittavat laajasti eri alojen opiskelijoita. Korkeakouluopettajat ovat ottaneet uusia digitaalisia oppimateriaaleja käyttöön ja omaksuneet uusia toimintatapoja opetukseensa. Yritysyhteistyö on laajentunut. Yritykset ovat saaneet monialaisilta opiskelijatiimeiltä ratkaisuehdotuksia ongelmiinsa ja kursseille osallistuneiden opiskelijoiden työelämävalmiudet ovat parantuneet. Vaikuttavuutta seurataan verkoston työpajojen osallistujien kautta: kuinka paljon osallistujia työpajoissa, osallistujien määrä eri aloilta, miten ilmastonmuutos ja uudet tuotettavat oppimateriaalit integroituvat heidän opetukseensa ja oppilaitoksen tutkintovaatimuksiin. Hankkeen vaikuttavuutta arvioidaan myös yhteistyöyritysten ja opetukseen tuotujen esimerkkitapausten määrän kautta.

Tulosten hyödyntäminen

Tarkoituksena on, että kestävyysmateriaalit integroituvat osaksi olemassa olevaa opetusta, kurssitarjontaa ja tutkintovaatimuksia. Koordinaattori kussakin kumppanikorkeakoulussa mahdollistaa hankkeen tulosten tehokkaan viestinnän korkeakoulujen sisällä, välillä ja ulospäin. Valmistuttuaan opiskelijat siirtyvät työelämään ja vievät sinne uutta osaamista. Uudet opetusmateriaalit tuotetaan avoimilla lisensseillä avoimesti kaikkien käyttöön. Vuonna 2020 verkoston toiminnalle haetaan jatkorahoitusta korkeakouluilta, ministeriöltä ja muilta toimijoilta.

Miten hanke vastaa hakuilmoituksessa esitettyihin hakukohtaisiin myöntöperusteisiin?

Hanke palvelee koko korkeakoululaitosta. Ilmasto- ja kestävyyskysymysten sisällyttäminen kaikkien alojen opetukseen hyödyntämällä digitalisaatiota ja uusia materiaaleja sekä opettajien osaamista kasvattamalla hyödyttää laajasti koko korkeakoulukenttää. Hanke toteutetaan kolmen ammattikorkeakoulun ja kahdeksan yliopiston yhteistyönä. Siinä tuotetaan korkeakoulujen yhteistä opetustarjontaa. Kaikkien alojen opiskelijat tarvitsevat ilmasto- ja kestävyyskysymysten osaamista tulevassa työelämässään. Korkeakouluopettajien osaamisen kehittäminen kestävyyskysymysten opetuksessa hyödyttää siksi laajasti opiskelijoita. Työelämäyhteistyössä opiskelijat osallistetaan ratkomaan kestävyyshaasteita yhteistyössä työelämän toimijoiden kanssa. Tosielämän yritysmerkkin ratkaiseminen edistää opiskelijoiden osallisuutta ja toimijuutta isojen kestävyyskysymysten ratkaisijoina. Samalla yhteistyö antaa heille työelämä- ja yrittäjyysvalmiuksia sekä lisää koulutuksen, tutkimuksen ja TKI-toiminnan yhteyksiä.

Työelämäyhteistyö ja verkostokoulutus edistävät joustavia opintopolkuja sekä opiskelijoiden siirtymistä työelämään. Uudet digitaaliset oppimateriaalit edistävät digitaalisia oppimisympäristöjä ja ympärivuotista opiskelua. Koulutuksessa hyödynnetään avoimia materiaaleja, kuten Ilmasto.nyt. Uudet digitaaliset oppimateriaalit tuotetaan avoimilla lisensseillä. Vertaiskoulutusverkosto, yhteiset oppimateriaalit sekä työelämäyhteistyö edistävät avoimuutta toimintatapana. Kumppanikoordinaattori kussakin korkeakoulussa mahdollistaa tehokkaan viestinnän ja vaikuttavuuden korkeakoulukentässä. Kumppanikoordinaattorit vastaavat sidosryhmäviestinnästä. Viestinnässä hyödynnetään kumppanien, ml. Sitra, viestintää ja verkostoja. Opiskelijat osallistetaan viestintään mm. kurssitöiden kautta.

Miten hanke vastaa hakuilmoituksessa esitettyihin, ministeriöstä myönnettävien avustusten yleisiin perusteisiin?

Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksessa (Sitoumus2050) todetaan, että kestävän kehityksen konkreettiseen edistämiseen vaaditaan yhteistä tahtotilaa, ymmärryksen ja osaamisen lisäämistä, yhteistyössä kehitettyjä ratkaisuja, digitalisaation hyödyntämistä ja tutkimustietoon perustuvaa päätöksentekoa. Hankkeemme vastaa näihin vaatimuksiin sekä sisällöllisesti että toimintatavoiltaan.

Hankkeemme vertaisverkosto toimii yhteisen tahtotilan sekä ymmärryksen ja osaamisen ponnistuslautana suomalaisille korkeakouluille ja yhteiskunnalle; se mahdollistaa kestävyyskoulutukseen kansallisen tason yhteistyössä luodut hyvät toimintatavat, joiden omaksuminen on tehokasta koulutuksen kautta. Yliopistot varmistavat uusimman tutkimustiedon käytön, ja yritysyhteistyö mahdollistaa myös yksityisen sektorin osallisuuden. Tuotetut oppimateriaalit hyödyntävät digitalisaatiota ja mahdollistavat sekä korkeakouluopettajien että –oppilaiden erityisosaamisen hyödyntämisen kestävyyshaasteiden ratkaisussa.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Muuta

Metropolian, Turun ja Lahden AMKt ovat mukana valmistelemassa OKM-hanketta "Kiertotalousosaamisen kehittäminen ammattikorkeakouluissa". Hankkeessa on mukana 17 ammattikorkeakoulua ja siinä kehitetään innovatiivisia oppimismenetelmiä ja materiaaleja monialaisen kiertotalouskoulutuksen kehittämiseksi. Hankkeet eivät ole toisiaan poissulkevia, eivätkä päällekkäisiä vaan tukevat toisiaan hankkeiden aikana syntyvien tuloksien ja materiaalien yhteiskäytön edistämisen kautta.

Liitteet**Hyväksynät**

30.10.2017

Päivi Maria Pakkanen

 Hakemus on hyväksytty yhteisön allekirjoitussääntöjen mukaisesti**Liitteet**

Otsikko	Tiedosto	Päiväys
Talousarvio	Budjetti OKM Final.xlsx	30.10.2017